

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Rīgā, 2008.gada 14.jūlijā

Lēmums Nr.3-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Fiziska persona

Paredzētās darbības nosaukums:

Lauku tūrisma un atpūtas kompleksa būvniecība.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Tukuma rajons, Engures pagasts, Bērziems, nekustamais īpašums „Mežlepstes” (zemes kadastra Nr.9050 002 0240).

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta VVD Ventpils reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 2.jūlija ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.9.5-5.3/175 un tam pievienotie materiāli.

Valsts vides dienesta Ventpils reģionālās vides pārvaldes viedoklis:

Darbībai nav paredzama būtiska ietekme uz vidi un dabas parka „Engures ezers” teritoriju gadījumā, ja:

- zemes transformācija un apbūve tiks veikta bioloģes, augu sugu un biotopu ekspertes Ilzes Rērihas eksperta slēdzienā pieļaujamās teritorijās;
- pēc iespējas tiks saglabāti augošie koki, reljefs, jā arī tiks paredzēti koku un koku sakņu aizsardzības pasākumi būvdarbu laikā;
- apbūve neizmainīs Rīgas jūras līča piekrastei raksturīgo ainavu;
- izmantojot smago tehniku būvdarbu laikā, tiks paredzēti pasākumi, lai mazinātu antropogēno slodzi uz teritorijā sastopamajiem biotopiem.

Papildus pārvalde norāda, ka darbības realizācija šobrīd ir pretrunā dabas parka „Engures ezers” individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Faktu konstatācija un izvērtējums:

1. Saskaņā ar Valsts vides dienesta VVD Ventpils reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 2.jūlija ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr.9.5-5.3/175 paredzēta lauku tūrisma un atpūtas kompleksa būvniecība Tukuma rajona Engures pagastā, nekustamajā īpašumā „Mežlepstes” (zemes kadastra Nr.9050 002 0240). Īpašums atrodas ceļa Engure – Kolka kreisajā pusē. Saskaņā ar sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma materiāliem nekustamā īpašuma D daļā atrodas dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas pamati. Bez tam, kā norāda VVD Ventpils reģionālā vides pārvalde, meža zeme centrālajā daļā 2005.gada janvāra vētras laikā stipri cietusi, kā rezultātā izcirsti koki.
2. Atbilstoši izvērtētajai dokumentācijai būvniecības projekts ietver šādu objektu būvniecību:
 - 25 ģimenes atpūtas māju/vasarnīcu izbūve;
 - 26 rindu māju būvniecība atpūtniekiem;
 - 7 islaicīgu atpūtnieku/tūristu mītņu būvniecība;
 - dabas parka „Engures ezers” informācijas centra ierīkošana;
 - pašpārvaldes un servisa objektu ierīkošana;
 - teritorijas iekšējā ceļa būvniecība ~950m garumā un ~5,5m platumā. Ceļš paredzēts ar grants un šķembu segumu. Caurteku ierīkošana paredzēta pēc nepieciešamības.
3. Vides pārraudzības valsts birojam izvērtēšanai iesniegtie materiāli liecina, ka paredzētās darbības vieta atrodas Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā un uz to attiecināmi Aizsargjoslu likuma 36.panta aprobežojumi saimnieciskās darbības veikšanai.
4. Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto informāciju Engures pagastam ir izstrādāts un likumā noteiktajā kārtībā apstiprināts teritorijas plānojums, kā arī apstiprinātas Bērzcima robežas.
5. Engures pagasta padomes būvvalde 2008.gada 24.aprīlī izsniegusi plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.40/08, kurā ietverta informācija, ka būvniecība plānota teritorijā, kura saskaņā ar Engures pagasta teritorijas plānojumu, kā arī ar izstrādātu detālpilānojumu nekustamajam īpašumam „Mežlepstes” (apstiprināts ar pagasta padomes 18.01.2008. lēmumu Nr.2; 9§, saistošie noteikumi P3-9) ir noteikta, kā jauktas darbību atpūtas un dzīvojamās apbūves teritorija. Minētajā dokumentā ietverta virkne nosacījumu būvniecības darbu realizācijai, tai skaitā prasības maksimālajam apbūves blīvumam (40%), minimālajai brīvai teritorijai (30%), maksimālajam stāvu skaitam (3), kā arī būvniecības tehniskajiem risinājumiem.
6. Saskaņā ar nekustamā īpašuma „Mežlepstes” zemes robežu plāna eksplikācijas datiem, zemes gabala kopējā platība ir 7,33ha, no kuriem 4,332ha – lauksaimniecībā izmantojamā zeme (ganības), 2,68ha – meži, 0,011ha – zeme zem ūdeņiem, 0,264ha – zeme zem ēkām un pagalmiem un 0,043ha – zeme zem ceļiem. Darbības ierosinātais iesniegumā norādījis, ka plānotās darbības realizācijai ir nepieciešama meža zemes (1,15ha) un lauksaimniecības zemes (3,32ha) transformācija par zemi zem ēkām un pagalmiem un zemi zem ceļiem.

7. Darbības ierosinātais norādījis, ka ēku ūdensapgādei plānots ierīkot urbumus pie ēkām. Sadržīves notekūdeņus paredzēts novadīt bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās ar iefiltrēšanu gruntī (patēriņš $42\text{m}^3/\text{dn}$). VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde sākotnējā izvērtējumā norāda, ka paredzētās darbības realizācijas rezultātā notekūdeņu novadīšanas daudzums atbilst C kategorijas piesārņojošai darbībai, līdz ar to pārvalde izvirza prasību – pirms notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ekspluatācijas nepieciešams saņemt C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumu.
8. Atbilstoši VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējumā ietvertajai informācijai, paredzētās darbības vieta atrodas dabas parka „Engures ezers” dabas parka zonā. Dabas parka zona izveidota, lai saglabātu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības sabiedrības izglītošanai un atpūtai dabas parkā. Minētajam dabas parkam ir izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (2004.gada 8.aprīļa MK noteikumu Nr.268 „Dabas parka ”Engures ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”). Minēto noteikumu 5.3.2.punkts nosaka, ka dabas parka teritorijā ir aizliegts veikt zemes transformāciju, izņemot transformāciju „izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektu ierīkošanai dabas aizsardzības plānā paredzētajās vietās pēc rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi. Pirms lēmuma pieņemšanas reģionālā vides pārvalde rakstiski pieprasa Engures ezera dabas parka konsultatīvās padomes (turpmāk – padome) viedokli”.
9. Izvērtējot paredzētās darbības ietekmi uz vidi, citu starpā vērtējot arī darbības realizācijas iespējamību, VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde ir konstatējusi, ka atbilstoši dabas parka „Engures ezers” dabas aizsardzības plāna mērķim – izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektu ierīkošana īpašumā „Mežlepstes” nav paredzēta. Tiek secināts, ka plānotā būvniecība un ar to saistītā zemes transformācija ir pretrunā Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumu Nr.268 nosacījumiem.
10. Jāatzīmē, ka sākotnējam ietekmes uz vidi izvērtējumam ir pievienota Engures ezera dabas parka fonda 2005.gada 14.jūnija vēstule Nr.9, kurā norādīts, ka paredzētā zemes transformācija īpašumā „Mežlepstes” ir iespējama pēc konkrētu plānojuma priekšlikumu sagatavošanas, saskaņā ar dabas parka izstrādātiem individuāliem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Viedoklis izteikts arī fonda tā paša gada 9.jūnija vēstulē, norādot, ka paredzētā darbība ir atbalstāma un nav pretrunā ar dabas parka attīstības plāniem un teritorijas zonējumu, taču apbūvei jāiekļaujas apkārtējā ainavā, kā arī būvdarbu rezultātā maksimāli jāsavienā augošos kokus.
11. Ir veikta paredzētās darbības vietas inventarizācija no bioloģiskās daudzveidības viedokļa, novērtējot tās realizācijas iespējamo negatīvo ietekmi uz dabas resursiem un tās būtiskumu. Sākotnējam ietekmes uz vidi izvērtējumam ir pievienots VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļas vadītājas L.Feldmanes 2008.gada 12.maijā veiktās īpašuma teritorijas pārbaudes akts Nr.65-026/2008, kurā pausts viedoklis, ka nepieciešams izvērtēt blīvas apbūves ietekmes būtiskumu uz mežu un Rīgas jūras līča piekrastes ainavu. Sākotnējam izvērtējumam pievienots arī bioloģes, augu sugu un biotopu ekspertes I.Rērihas 2006.gada 22.septembra atzinums, kurā ietvertā informācija liecina, ka paredzētās darbības teritorijā sastopams aizsargājams biotops – mežainas jūrmalas kāpas un īpaši aizsargājama augu suga – meža silpurene (*Pulsatilla pratensis*), kurai konkrētajā vietā nav

prioritāras nozīmes. Eksperte izvērtējusi paredzētās darbības iespējamo ietekmi no sugu un biotopu aizsardzības viedokļa, ņemot vērā ar būvniecības ieceres realizācijai nepieciešamo zemes transformāciju. Rezultātā eksperte norāda, ka no sugu un biotopu aizsardzības viedokļa apbūve un zemes transformācija ir pieļaujama izcirtumā, pļavu kompleksā un dzīvojamās apbūves teritorijā. Eksperte norāda, ka sausieņu meža teritorijā pieļaujama vienīgi pievadceļa izbūve, maksimāli saudzējot audzi (ieteicams esoša ceļa vietā). Papildus eksperte norāda, ka darbības realizācija pieļaujama, ja tā nav pretrunā ar dabas parka „Engures ezers” individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Secināms, ka apbūve meža teritorijā netiek vērtēta kā iespējama, jo tā var būt saistīta ar negatīvu ietekmi un sausieņu meža biotopu.

12. Vides pārraudzības valsts birojs ir izvērtējis darbības ierosinātāja sagatavoto iesniegumu ar pielikumiem, kas raksturo darbības realizācijas vietu un apbūves risinājumus. Vides pārraudzības valsts birojs ir secinājis, ka atbilstoši grafiskajiem materiāliem daļa plānotās apbūves īpašuma ziemeļu pusē (lielākā daļa rindu māju grupas) paredzēta tieši minētajā priežu sausieņu mežā.
13. Vērtējot paredzēto darbību un tās ietekmi uz vidi, VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde secinājusi, ka paredzētai darbībai nav paredzama būtiska ietekme uz vidi un dabas parka „Engures ezers” teritoriju gadījumā, ja apbūve un transformācija citu starpā tiks veikta tikai ekspertes I.Rērihas sagatavotajā atzinumā norādītajās vietās. Secināms, ka pārvalde pievienojas ekspertes viedoklim par būvniecības iespējamo ietekmi uz priežu sausieņu meža teritoriju. Jāatzīmē, ka Vides pārraudzības valsts birojs nav tiesīgs, pamatojoties uz ekspertu un vides institūciju izteiktajiem viedokļiem vai normatīvajos aktos noteiktiem ierobežojumiem darbības realizācijas iespējamībai, paplašināt vai sašaurināt iesniedzēja prasījumu (pieteikto darbību). No ietekmes uz vidi viedokļa tā vērtējama atbilstīgi iesniedzēja prasījumam, norādītajos apjomos un darbības realizācijas vietā.
14. Vērtējot paredzētās darbības ietekmi uz vidi atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem, tai skaitā ņemot vērā darbības realizācijas vietu, tās teritorijā un tuvumā esošās dabas vērtības, teritorijas jūtīgumu, kā arī darbības apjomus, tehniskos risinājumus u.c. faktorus, birojs secina, ka plānotais lauku tūrisma un atpūtas komplekss kvalificējams kā ievērojams būvprojekts ar paredzamu būtisku antropogēno noslodzi ne tikai īpašuma teritorijā, bet arī tā tuvumā esošajās teritorijās. Plānotas vairāk kā 60 apdzīvojamās apbūves vienības un ar tām saistītā infrastruktūra, tai skaitā priežu sausieņu meža teritorijā, kā rezultātā plānota zemes transformācija gandrīz pusē visa īpašuma platības. No ietekmes uz vidi viedokļa šāda darbība vērtējama kā negatīvu raksturu ietveroša, jo būtiski aprobežota arī ar dabas parka „Engures ezers” individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.
15. Izvērtējot Vides pārraudzības valsts biroja iesniegto dokumentāciju atbilstīgi noteiktajiem kritērijiem, kā arī pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktiem un informāciju par paredzēto darbību, birojs ir konstatējis, ka ierosinātā darbība neatbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajām darbībām, kurām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, tomēr, vērtējot paredzēto darbību kontekstā ar aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības mērķiem, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka nevar izslēgt ierosinātās darbības negatīvu ietekmi tieši uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas

teritoriju (Natura 2000), tās ekoloģiskajām funkcijām un tajā esošajām dabas vērtībām. VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes veiktais sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums kvalificējams kā pilnvērtīgs un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām atbilstīgs, tai pašā laikā secināms, ka paredzētās darbības negatīvās ietekmes un to raksturu pilnībā novērtēt un izstrādāt pasākumus tās novēršanai šajā stadijā vēl nav iespējams. Bez tam paredzētās darbības apjomi ir ievērojami un VVD Rēzeknes reģionālā vides pārvalde ir konstatējusi darbības realizācijas pretrunu ar aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Šī brīža izvērtējuma stadijā ierosinātāja pieteiktā būvniecības projekta prognozējamā ietekme kvalificējama kā tāda, kas var atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹panta (1)daļā noteiktajam. Līdz ar to nepieciešama padziļināta un detalizētāka izpēte, tai skaitā vērtējot paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību (arī apjomus) un nosacījumus.

16. Ņemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot šāda satura administratīvā akta izdošanas lietderību, Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹panta (1)daļā un Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz minētajā likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem), secina, ka nepieciešams komplekss paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo Natura 2000 teritoriju novērtējums Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” noteiktajā kārtībā. Šāds izvērtējums ļaus veikt ierosinātās darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz Natura 2000 teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošana ir nepieciešama, lai sasniegtu likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto vides aizsardzības mērķi un Orhūsas konvencijā noteikto sabiedrības iesaistīšanas ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā nodrošināšanas mērķi, šos mērķus nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojot paredzētās darbības ierosinātāju (piemēram, izdodot tehniskos noteikumus) un tādēļ šāda procedūra saistībā ar visu iepriekš minēto ir konkrētajam gadījumam piemērota un atbilstīga.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 57.pants, 65.panta 3.daļa, 66. un 67.pants; likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.panta 1), 5)punkts, 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2004.gada 17.februāra MK noteikumu Nr.87 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” 12.punkts; Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumu Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” 2.punkts, likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (4), (5)daļa; 2004.gada 8.aprīļa MK noteikumu Nr.268 „Dabas parka ”Engures ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 5.3.2.punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 2.jūlija sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.9.5-5.3/175 un tam pievienotie materiāli, iepriekš minētie fakti un piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Fiziskas personas ierosinātajai darbībai – lauku tūrisma un atpūtas kompleksa būvniecībai Tukuma rajona Engures pagastā, nekustamajā īpašumā „Mežlepstes” (zemes kadastra Nr.9050 002 0240) - **var būt būtiska ietekme uz Natura 2000 teritoriju (dabas parku „Engures ezers”) un tās izvērtēšanai tiek piemērota ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūra**

Šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu, saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta (2)daļā noteikto, var pārsūdzēt tiesā viena mēneša laikā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Direktora p.i.

A.Lukšēvics